

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ
Гж уз 1/19
25.03.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од председника већа судије Бранке Дражић, и чланова већа судија Марије Терзић и Невенке Ромчевић, у парници тужиоца Борка Јосифовског из Београда, ул. [REDACTED], кога заступају [REDACTED], Душко Ковачевић и Милан Павлица адвокати из Београда, ул. [REDACTED], против тужених Републике Србије-Министарства здравља, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ул. Немањина бр. 22-26, Агенције за борбу против корупције са седиштем у Београду, ул. Царице Милице бр. 1, Републике Србије-Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ул. Немањина бр. 22-26, Републике Србије-Првог основног јавног тужилаштва у Београду, кога заступа Државно правобранилаштво у Београду, ул. Немањина бр. 22-26 и Републике Србије-Вишег јавног тужилаштва у Београду, кога заступа Државно правобранилаштво из Београда, ул. Немањина бр. 22-26, ради заштите у вези са узбуњивањем, одлучујући о жалби првотуженог, трећетуженог, четвртотуженог и петотуженог, и о жалби друготужене, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П. уз. бр. 5/18 од 18.09.2018. године, по закљученој главној расправи пред другостепеним судом дана 25.03.2019. године, истог дана донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П. уз. бр. 5/18 од 18.09.2018. године у ставу првом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац Борко Јосифовски из Београда тражио да се утврди да је према тужиоцу предузета штетна радња на тај начин што је:

-првотужена Република Србија-Министарство здравља РС тужиоца ставила у неповољнији положај због извршеног узбуњивања повредом члана 6 Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/01, "Службени гласник РС", бр. 30/10);

-друготужена Агенција за борбу против корупције са седиштем у Београду ставила тужиоца у неповољнији положај због извршеног узбуњивања током вођења кривичног поступка због одуговлачења у примени члана 222 Законика о кривичном поступку ("Службени лист СРС", бр. 70/01 и 68/02 и "Службени гласник РС", бр. 58/04, 85/05, 85/05-др. закон, 115/05, 49/07, 20/09-др. закон, 72/09, 76/10) и члана 280 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14);

-трећетужена Република Србија-Министарство унутрашњих послова Републике Србије, тужиоца ставила у неповољнији положај због извршеног узбуњивања током вођења кривичног поступка због одуговлачења у примени одредбе члана 282 став 5 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14),

-четвртотужена Република Србија-Прво основно јавно тужилаштво у Београду ставило тужиоца у неповољнији положај током вођења кривичног поступка због извршеног узбуњивања одуговлачењем у примени члана 44 став 2 и 3 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 212/12, 32/13, 45/13, 55/14),

-петотужена Република Србија-Више јавно тужилаштво у Београду ставило тужиоца у неповољнији положај због извршеног узбуњивања током вођења кривичног поступка због поступања супротно члану 6 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14).

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П. уз. бр. 5/18 од 18.09.2018. године у ставу другом изреке тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се **ОБАВЕЖУ** тужени да о свом трошку објаве ову пресуду у дневном листу "Политика" који се дистрибуира на територији Републике Србије.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Вишег суда у Београду П. уз. бр. 5/18 од 18.09.2018. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац Борко Јосифовски из Београда да првотуженој, трећетуженој, четвртотуженој и петотуженој на име накнаде трошкова првостепеног и другостепеног поступка исплати износ од 67.500,00 динара динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке, утврђено је да је према тужиоцу предузета штетна радња на тај начин што је:

-првотужена Република Србија-Министарство здравља РС тужиоца у ставила у неповољнији положај због извршеног узбуњивања повредом члана 6 Закона о управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/01, "Службени гласник РС", бр. 30/10);

-друготужена Агенција за борбу против корупције са седиштем у Београду ставила тужиоца у неповољнији положај због извршеног узбуњивања током вођења кривичног поступка због одуговлачења у примени члана 222 Законика о кривичном поступку ("Службени лист СРС", бр. 70/01 и 68/02 и "Службени гласник РС", бр. 58/04, 85/05, 85/05-др. закон, 115/05, 49/07, 20/09-др. закон, 72/09, 76/10) и члана 280 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14);

-трећетужена Република Србија-Министарство унутрашњих послова Републике Србије, тужиоца ставила у неповољнији положај због извршеног узбуњивања током вођења кривичног поступка због одуговлачења у примени члана 282 став 5 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14);

-четвртотужена Република Србија-Прво основно јавно тужилаштво у Београду ставило тужиоца у неповољнији положај током вођења кривичног поступка због извршеног узбуњивања одуговлачењем у примени члана 44 став 2 и 3 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 212/12, 32/13, 45/13, 55/14);

-петотужена Република Србија-Више јавно тужилаштво у Београду ставило тужиоца у неповољнији положај због извршеног узбуњивања током вођења кривичног поступка због поступања супротно члану 6 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14).

Ставом другим изреке обавезани су тужени да о свом трошку објаве ову пресуду у дневном листу "Политика" који се дистрибуира на територији Републике Србије, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

Ставом трећим изреке обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 79.200,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправака одлуке, под претњом принудног извршења.

Против ове пресуде жалбу су благовремено изјавили тужени и то првотужена, трећетужена, четвртужени и петотужени због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а у жалби су истакли и захтев за накаду трошкова другостепеног поступка.

Такође, жалбу је благовремено изјавила и друготужена Агенција за борбу против корупције због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386 ЗПП, а по закљученој главној расправи одржаној пред другостепеним судом у смислу одредбе члана 383 став 3 ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), овај суд је нашао:

жалба првотужене, трећетужене, четвртужене и петотужене је основана

жалба друготужене је основана

Изведеним доказима у првостепеном и другостепеном поступку утврђено је да је тужилац, Борко Јосифовски доктор специјалиста медицине, почев од јула месеца 2004. године био на месту директора Градског завода за хитну медицинску помоћ и као директор, анализом доступне документације и по пријавама које је добио од пацијената, уочио да поједини диспечери позиве првог степена хитности, а то су умирући пацијенти, усмеравају на одређене лекаре и то др Зорана Милошевића и др Миломира Туфегџића, без обзира на то колико су удаљени од места где треба интервенисати, те да су у тим ситуацијама лекари стизали на интервенцију после дужег протекла времена од оног које је уобичајено за остале лекарске екипе Хитне помоћи, констатовали смртни случај много чешће него друге лекарске екипе и нису вршили реанимацију, као и да су након одласка екипе Хитне помоћи са адресе породице која је звала Хитну помоћ ради интервенције тешко болесног укућанина, који је у међувремену преминуо, убрзо долазили представници увек истих приватних погребника нудећи своје услуге породицама преминулих, а адресе породица покојника добијали су од лекара Хитне помоћи који су од погребника заузврат, примали новчану накнаду. Тужилац је о својим сазнањима обавестио Министарство здравља и то инспекцију Министарства здравља, тако што је дана 26.09.2005. године упутио допис Министарству здравља-Одељењу за здравствену инспекцију, здравствени надзор и заштиту права пацијената којим је указао на неправилности у раду Завода за хитну медицинску помоћ и трговину запослених са приватним погребним предузећима, а дана 19.06.2006. године упутио допис тадашњем министру здравља др Томици Милосављевићу којим је указао на дешавања у оквиру Градског завода за хитну медицинску помоћ. Решењем Министарства здравља од 17.10.2006. године наложено је Градском заводу за хитну медицинску помоћ Београд да спроведе мере, између осталог и то да у збирном статистичком извештају који се води у МСЦ, а односи се на напрасну смрт, уведе колоне које објашњавају разлоге непочињања и одустајања од реанимације пацијената. Решењем Градског завода за хитну медицинску помоћ од 13.10.2006. године запосленом Милошевић Зорану, распоређеном на радном месту лекара опште медицине на терену у Здравственој служби завода, умањена је октобарска зарада у висини од 10% због непотпуне и неадекватно

попуњене медицинске документације. Наведене информације тужилац је саопштио и на конференцији за јавност одржаној дана 18.09.2006. године, након које је решењем Министарства здравља од 20.09.2006. године разрешен дужности директора Градског завода за хитну медицинску помоћ Београд, са образложењем да је иступањима у средствима јавног информисања нарушио углед Градског завода за хитну медицинску помоћ изношењем непроверених информација о несавесном раду својих колега, те да је изазвао узнемирење јавног мњења. Ово решење тужилац је примио по протеклу рока од 10 до 15 дана од дана његовог усменог саопштавања од стране секретара у Министарству здравља дана 20.09.2006. године. Министарство здравља је послало инспекцију непосредно након смене тужиоца, која је у свом налазу изнела начин функционисања Хитне помоћи, након чега је Министарство здравља донело одлуку о хитним мерама које треба применити, а два именована лекара су због грешака у раду кажњена одузимањем 10% од плате, док је тужилац радећи у Хитној помоћи, након разрешења дужности директора Градског завода за хитну медицинску помоћ Београд, био изложен анонимним претњама смрћу, као и његови чланови породице, због чега је прихватио предлог директора др Лазића да напусти Хитну помоћ. Био је на неплаћеном одсуству годину дана и за то време прикључио се хуманитарној организацији која је радила на ратном подручју у Судану. По повратку у земљу, тужилац је у Хитној помоћи распоређен да даје медицинске савете путем телефона пацијентима који се јављају за савете. Након месец дана, дана 16.10.2008. године, усмено му је саопштено да су се стекли услови за престанак његовог радног односа, да би му решењем Градског завода за хитну медицинску помоћ од 11.11.2008. године био отказан уговор о раду, због чега је водио радни спор пред Првим основним судом у Београду ради поништаја наведеног решења, правоснажно окончан одбијањем тужбеног захтева пресудом Првог основног суда у Београду П1. 5602/11 од 07.04.2014. године (потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1. 2600/14 од 03.09.2014. године). Пресудом Врховног касационог суда Рев2. 1576/14 од 08.04.2015. године одбијена је ревизија овде тужиоца против наведене одлуке. Пресудом Врховног суда Србије У 8854/07 од 16.10.2008. године уважена је тужба овде тужиоца и поништено је решење Министарства здравља Републике Србије бр. 119-05-234/2006-02 од 20.09.2006. године којим је Борко Јосифовски разрешен дужности директора ГЗ ХМП Београд, са даном 20.09.2006. године. Дописом министра здравља од 13.01.2010. године тужилац је обавештен да Министарство здравља не може да поступи по пресуди Врховног суда Србије У. 8854/07 од 16.10.2008. године и по допису овде тужиоца од 18.12.2009. године, због Закона о здравственој заштити који је ступио на снагу 10.12.2005. године ("Службени гласник РС", бр. 107/05), којим је прописано да директора Градског завода за хитну медицинску помоћ Београд именује Скупштина града Београда након спроведеног конкурса од стране Управног одобра здравствене установе, а не Министарство здравља и није у могућности да поступи у складу са чланом 61 Закона о управним споровима и по примедбама и правном схватању суда наведеног у тој пресуди. Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1 од 05.11.2005. године делимично је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1935 /12 од 18.04.2013.

године у делу става првог изреке којим је обавезана тужена РС- Министарство здравља, да тужиоцу на име накнаде штете по основу изгубљене зараде исплати износ од 2.230.406,90 динара, на основу које је тужилац поднео предлог за извршење Првом основном суду у Београду и решењем о извршењу 10 И бр.15889/15 од 20.01.2016. године одређено је предложено извршење. По наводима тужиоца, саслушаног у својству парничне странке на рочишту дана 21.03.2017. године пред првостепеним судом, тужени РС-Министарство здравља је овај износ исплатио тужиоцу. Пресудом Првог основног суда у Београду К. бр. 5070/10 од 29.06.2010. године др Борко Јосифовски је оглашен кривим за извршење кривичног дела клевете из члана 171 став 2 у вези става 1 КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 80.000,00 динара, с тим да је пресудом Апелационог суда у Београду Кж1. 6879/10 од 02.12.2010. године одбијена оптужба према окривљеном Борку Јосифовском за предметно кривично дело због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења.

Овде тужилац је дана 03.09.2010. године поднео кривичну пријаву Вишем јавном тужилаштву против др Зорана Милошевића и др Миломира Туфегвића због извршења кривичног дела тешко дело против здравља људи из члана 259 став 2 у вези члана 251 став 1 КЗ и против др Томице Милосављевића и др Бранислава Лазића због извршења кривичног дела непријављивања кривичног дела и учиниоца из члана 332 став 2 КЗ, која је заведена у предмету Ктр. бр. 3190/10, с тим да је Више јавно тужилаштво у Београду дана 27.09.2010. године донело одлуку да нема места покретању кривичног поступка против наведених лица за извршење наведених кривичних дела из разлога што из приложеног извештаја о ванредном спољном надзору над стручним радом Градског завода за хитну медицинску помоћ Београд, произилази да је, по оцени комисије, у већини случајева одлука лекара да не раде реанимације била исправна, док за поједине случајеве нису могли да се изјасне због недостатка лекарске документације, за који пропуст су доктори Милошевић и Туфегвић били кажњени умањењем личног дохотка за 10%, те да је о тој одлуци обавештен и сам подносилац пријаве али без правне поуке да има право да преузме кривично гоњење против пријављених лица имајући у виду да нема својство оштећеног.

Тужилац је дана 05.05.2011. године овде друготуженој Агенцији за борбу против корупције, поднео пријаву против др Миломира Туфегвића и др Зорана Милошевића због извршења кривичног дела тешко дело против здравља људи из члана 259 став 2 у вези става 1 КЗ у вези члана 251 став 1 КЗ и кривичног дела спречавања и ометања доказивања из члана 336 став 2 КЗ, а потом и допунску пријаву, односно представку дана 14.11.2011. године у погледу незаконитог коришћења новца у Градском заводу за хитну медицинску помоћ, те је наведена агенција поступајући по првој пријави овде тужиоца дана 15.11.2011. године поднела Вишем јавном тужилаштву у Београду кривичну пријаву против др Миломира Туфегвића и др Зорана Милошевића због постојања основане сумње да су извршили напред наведена кривична дела, која пријава је заведена у предмету Ктр. 4277/11, с тим да је дана 17.04.2012. године донета одлука да нема места покретању кривичног поступка против ових лица

због наведених кривичних дела јер не постоји основана сумња да су извршили та кривична дела, нити се у њиховим радњама стичу елементи неког другог кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности, а ради се о истом чињеничном стању везаном за исте лекаре и догађаје као у пријави од 03.09.2010. године у предмету Ктр. 3190/10, те је Више јавно тужилаштво у Београду о томе обавестило дописом од 27.12.2012. године Агенцију за борбу против корупције а дописом од 26.07.2012. године Републичког јавног тужиоца. По другој пријави, тј. представци овде тужиоца Агенцији за борбу против корупције од 14.11.2011. године, друготужена је исту доставила Првом основном јавном тужилаштву у Београду дана 04.02.2014. године у циљу утврђивања евентуалног постојања основа сумње да ли је извршено кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности и тај предмет је заведен под Ктр. 957/14. Прво основно јавно тужилаштво је дана 27.02.2014. године МУП РС-ПУ за град Београд, Одељењу за сузбијање привредног криминалитета, доставило захтев за прикупљање потребних обавештења, након чега је дана 30.05.2014. године добило извештај у вези кога је дана 05.06.2014. године стављен нови захтев за прикупљање потребних обавештења, а дана 05.11.2014. године и ургенција за поступање по истом, будући да у међувремену није достављен никакав извештај. Дана 04.03.2015. године упућена је нова ургенција, а након које је, по пријему извештаја полиције, донета одлука о здружењу предметних списа у предмет Првог основног јавног тужилаштва Кт. 1782/14, јер су од стране полицијских службеника обавештени да су по идентичним наводима пријаве већ поступали у поступку против окр. Саше Јакиша, те поднели кривичну пријаву Ку. 4717/14 због кривичног дела злоупотребе службеног положаја из члана 359 став 1 КЗ. Прво основно јавно тужилаштво у Београду је дана 26.03.2014. године у предмету Кт. 1782/14, на основу одредбе члана 284 став 1 тачка 2 ЗКП, донело решење којим је одбацило кривичну пријаву МУП РС, ДП ПУ за град Београд, УКП, Одељење за сузбијање привредног криминалитета, Ку. 4717/14 од 05.03.2014. године поднету против Саше Јакиша због кривичног дела злоупотребе службеног положаја из члана 359 став 1 КЗ, јер је наступила застарелост кривичног гоњења. У предмету Вишег јавног тужилаштва у Београду Кти. 279/15 дана 05.06.2015. године, МУП РС, Дирекција полиције, Одељење за сузбијање привредног криминалитета поднело је кривичну пријаву Вишем јавном тужиоцу у Београду против овде тужиоца, Лазих Бранислава и Иванчевић Ненада (запослених у ГЗ за хитну медицинску помоћ у Београду), због основане сумње да су извршили кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359 став 3 у вези става 1 КЗ РС, на основу које пријаве је Више јавно тужилаштво из Београда дана 07.09.2015. године донело наредбу о спровођењу истраге против наведених лица због постојања основа сумње да су у временском периоду од 06.06.2005. године до 24.12.2013. године у седишту Градског завода за хитну медицинску помоћ, као одговорна лица у том заводу, искоришћавањем својих овлашћења и прекорачењем граница својих овлашћења, прибавили другим физичким лицима корист у износу који прелази износ од 1.500.000,00 динара, с тим да је дана 13.01.2017. године донета наредба којом је обустављена истрага која се водила против наведених осумњичених, са образложењем да нема довољно доказа за оптужење, због чега је тужилац

одустао од гоњења.

Првостепени суд је побијаном пресудом, ставом првим изреке усвојио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је према тужиоцу предузета штетна радња на тај начин што је првотужена Република Србија-Министарство здравља Републике Србије, тужиоца ставила у неповољнији положај због извршеног узбуњивања повредом члана 6 Закона о управном поступку ("С. Лист СРЈ", бр. 33/97, 31/2001, "Сл. Гласник РС", 30/2013) са образложењем да Министарство здравља није поступило у складу са одредбом члана 6 Закона о општем управном поступку, јер није предузело радње на које је било овлашћено како би испитало тужиоцеве наводе у вези непружања неопходне хитне помоћи умирућим пацијентима од стране лекара службе Хитне помоћи, који су адресе ових пацијената достављали приватним погребним предузећима у замени за новац, нити је предузело било шта да утврди због чега недостаје документација за 38 смртних случајева, чиме је онемогућено да се утврди истина о смрти ових пацијената до данас, те да се штетна радња, према образложењу првостепеног суда, коју је учинило Министарство здравља према тужиоцу, огледа у томе што не само да није испитало наводе тужиоца, него га је, одмах после обелодањивања ових чињеница у јавности, сменило са места директора Градског завода за хитну медицинску помоћ, а затим Министарство здравља је одбило да поступи по пресуди Врховног суда Србије У 8854/07 од 16.10.2008. године и врати тужиоца на место директора Хитне помоћи, те да таквим нечињењем, према тужиоцу је предузета штетна радња сходно члану 23 став 2 Закона о заштити узбуњивача.

Такође, првостепени суд је усвојио тужбени захтев према друготуженој Агенцији за борбу против корупције, којим је тужилац тражио да се утврди да је према тужиоцу предузета штетна радња на тај начин што је друготужена ставила тужиоца у неповољнији положај после извршног узбуњивања током вођења кривичног поступка због одуговлачења у примени члана 222 Законика о кривичном поступку ("Сл. Лист СРЈ", бр. 70/01 и 68/02 и "Сл. Гласник РС", бр. 58/04, 85/05, 85/05-др. закон, 115/05, 49/07, 20/09-др. закон, 72/09, 76/10) и члана 280 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014) са образложењем, да је друготужена пријаву тужиоца од 14.11.2011. године проследила надлежном тужилаштву тек 04.02.2014. године, правдавајући такво поступање кадровским променама у оквиру саме агенције, дакле пријава је прослеђена тек после скоро 3 године од дана подношења пријаве, чиме је обесмишљена сврха и функција овакве институције, с обзиром на то да је агенција у складу са одредбом члана 220 Законика о кривичном поступку, који је био на снази у време подношења кривичне пријаве агенцији, била дужна да одмах по сазнању основане сумње да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности, исто пријави надлежном тужилаштву, а друготужена агенција је то учинила тек после скоро 3 године, чиме је ускратила тужиоцу право да надлежни органи испитају његове пријаве, и тиме је тужиоца, као подносиоца пријаве, ставила у неповољнији положај у односе на друге подносиоце пријава по којима се благовремено

поступа, па је тако према тужиоцу предузета штетна радња у вези са узбуњивањем у складу са одредбом члана 29 Закона о заштити узбуњивача ("Службени гласник РС", бр. 128/2014 од 26.11.2014. године).

Првостепени суд је усвојио и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је према тужиоцу предузета штетна радња на тај начин што је трећетужена Република Србија-Министарство унутрашњих послова РС ставила тужиоца у неповољнији положај због извршеног узбуњивања током вођења кривичног поступка због одуговлачења у примени одредбе члана 282 став 5 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014), са образложењем да је овај тужени учинио штетну радњу према тужиоцу на тај начин што није поступао и одуговлачио је примену релевантних законских одредби Законика о кривичном поступку, чиме је тужилац стављен у неповољнији положај због извршеног узбуњивања, о чему је тужилац обавештен тек током јула 2016. године од новинарке портала "Пиштаљка" и током писања новинског текста сазнао је за непоступање трећетуженог по захтевима и ургенцијама Првог основног јавног тужилаштва у Београду, тако да оваквим поступањем трећетужени државни орган, није предузео адекватне мере предвиђене одредбом члана 282 став 5 Законика о кривичном поступку како би благовремено било одлучено о поднетој кривичној пријави од стране тужиоца, чиме је тужилац стављен у неповољнији положај у односу на друге подносиоце кривичних пријава, па сходно одредби члана 23 став 2 Закона о заштити узбуњивача има право на заштиту у вези са узбуњивањем.

У односу на четвртотужену Републику Србију-Прво основно јавно тужилаштво у Београду првостепени суд је усвојио тужбени захтев и утврдио да је према тужиоцу предузета штетна радња на тај начин што је овај тужени ставио тужиоца у неповољнији положај током вођења кривичног поступка због извршеног узбуњивања, одуговлачењем у примени члана 44 став 2 и 3 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14) са образложењем да је овај тужени у поступку прикупљања обавештења преко МУП-а РС-ПОлицијске управе за град Београд о наводима тужиоца везаних за предмет број Кт 957/14 поступао у супротности са одредбама члана 44 став 2 и 3 Законика о кривичном поступку, јер је у више наврата слао надлежним полицијским органима захтеве за прикупљање обавештења по којима ти исти полицијски органи нису поступали, као и ургенције којима је тражио да се поступа по његовим захтевима за прикупљање потребних обавештења, међутим, МУП није поступао по захтеву па је одговорност Првог основног јавног тужилаштва управо у оваквом поступању, а које је супротно одредби члана 44 став 2 и 3 Законика о кривичном поступку, јер није уопште обавестио старешину МУП-а који руководи органом, односно надлежног министра, Владу или надлежно тело Народне скупштине, нити је затражио покретање дисциплинског поступка против лица за које сматра да је одговорно за непоступање по његовом захтеву, те да непоступањем четвртотуженог, према тужиоцу је предузета штетна радња сходно члану 23 став

2 Закона о заштити узбуњивача, чиме је повређено његово право везано за чињеницу да надлежни државни органи нису предузимали адекватне мере предвиђене Закоником о кривичном поступку како би одлучили о поднетој кривичној пријави од стране тужиоца чиме је тужилац стављен у неповољан положај у односу на друге подносиоце кривичних пријава о чему је обавештен тек током јула месеца 2016. године од новинарке портала "Пиштаљка".

Првостепени суд је усвојио и тужбени захтев према петотуженом-Републици Србији-Вишем јавном тужилаштву у Београду и утврдио да је према тужиоцу овај тужени предузео штетну радњу на тај начин што је тужиоца ставио у неповољнији положај због извршног узбуњивања током вођења кривичног поступка због поступања супротно члану 6 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014), са образложењем да одговорност Вишег јавног тужилаштва у Београду произилази из чињенице да је ово тужилаштво донело дана 13.07.2015. године наредбу о спровођењу истраге у предмету Кти 279/15 против тужиоца Борка Јосифовског, иако је тужилац био тај који је први пријавио, још 14.11.2011. године Агенцији за борбу против корупције, злоупотребу средстава Републичког фонда за здравствено осигурање у Градском заводу за хитну медицинску помоћ, те да се штетна радња у односу на тужиоца састоји у томе што петотужени није предузео све елементарне кораке у циљу утврђивања потпуног чињеничног стања, односно, није истражио одговорност лица која су била на истој позицији као и тужилац у временском периоду пре смене тужиоца и у временском периоду после смене тужиоца са места директора Хитне помоћи, те да овакво поступање петотуженог има карактер одмазде према тужиоцу због његових ранијих пријава везаних за Градски завод за хитну медицинску помоћ. Такође, по наводима првостепеног суда, петотужени је доношењем наредбе о спровођењу истраге у предмету Кти 279/15 против тужиоца-узбуњивача и вођењем кривичног поступка, повредио члан 6 Закона о кривичном поступку неистинито наводећи да је тужилац одбио да поступи по налогу буџетске инспекције из 2007. године, иако он то није ни могао, јер са места директора је смењен 2006. године, а поред тога Више јавно тужилаштво у Београду је у два наврата у веома кратким роковима одбацило две кривичне пријаве за које није претходно спровело адекватну истрагу и није проверило све наводе нити је за своје одлуке дало образложење, чиме су тужилац као и породице преминулих пацијената, остали до данас ускраћени за истину, а притом, није о томе ни обавестило подносиоца кривичне пријаве, овде тужиоца, па се штетна радња према тужиоцу, а сходно одредби члана 23 став 2 Закона о заштити узбуњивача, састоји у томе што петотужени није предузео адекватне мере предвиђеним чланом 6 Законика о кривичном поступку како би било одлучено о поднетој кривичној пријави, чиме је тужилац стављен у неповољнији положај.

Међутим, на конкретан случај се не примењује Закон о заштити узбуњивача ("Службени гласник РС", бр. 128/2014 од 26. новембра 2014. године), који је ступио на снагу 04.12.2014. године а примењује се од 05.06.2015. године,

дакле, после извршених радњи за које тужилац тврди да представљају штетне радње којима је тужилац стављен у неповољнији положај због извршеног узбуњивања, већ одредба члана 10 Конвенције за заштиту људских права и основних слобода на основу Закона о ратификацији (Службени лист СЦГ-Међународни уговори, бр. 9/03, 5/05, и 7/05-испр. и Службени гласник РС-Међународни уговори, број 12/10) и члана 46 Устава Републике Србије којим је зајамчена слобода мишљења и изражавања.

Одредбом члана 10 Конвенције за заштиту људских права и основних слобода прописано је да свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информације и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтевају дозволе за рад телевизијских, радио и биоскопских предузећа (став 1). Право коришћења ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима, ограничењима или казнама прописаним законом и неопходним у демократском друштву у интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне безбедности, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа или права других, спречавање откривања обавештења добијених у поверењу, или ради очувања ауторитета и непристрасности судства (став 2).

Слобода изражавања представља једно од темељних начела демократског друштва и једно од основних услова за његов напредак и испуњење сваког појединца. Сагласно ставу 2, члан 10 је применљив не само на "информације" или "идеје" које су благонаклоно прихваћене или се не сматрају увредљивима или не изражавају никакву реакцију него и на оне које вређају, шокирају или узнемиравају. То захтева плурализам, толеранција и слободоумље, без којих нема "демократског друштва". Како је наведено у члану 10 ова слобода је подложна изузецима који морају бити строго тумачени а потреба за било каквим ограничењима мора бити темељно утврђена.

У конкретном случају, тужилац тврди да је због информација до којих је дошао у оквиру свог радног места, а потом те информације саопштио туженима и то: првотуженој Републици Србији-Министарству здравља Одељењу за здравствену инспекцију, здравствени надзор и заштиту права пацијената пријавом од 26.05.2005. године а дана 18.09.2006. године одржао је конференцију за штампу; друготуженој Агенцији за борбу против корупције пријавом 05.05.2011. године и допуном пријаве од 14.11.2011. године; трећетуженом МУП РС и четвртотуженом Вишем јавном тужилаштву у Београду поднео је кривичну пријаву дана 03.09.2010. године у предмету Ктр бр. 3190/10; петотуженом Првом ОЈТ у Београду пријаву је поднела Агенција за борбу против корупције, друготужени у овој парници, а које информације представљају информације од великог јавног интереса, тужени нису поступили поводом тих информација, односно поступали су неблаговремено и на тај начин повредили члан 6 Закона о општем управном и то првотужени, члан 222 и 280

Законика о кривичном поступку друготужени, члан 282 став 5 Законика о кривичном поступку трећетужени, члан 44 став 2 и 3 Законика о кривичном поступку четвртотужени и члан 6 Законика о кривичном поступку петотужени, па тужилац постављеним тужбеним захтевом у овој парници тражи да суд утврди да је према тужиоцу предузета штетна радња којом је стављен у неповољнији положај због извршеног узбуњивња.

Међутим, одредбом члана 6 Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/01, "Службени гласник РС", бр. 30/10) прописано је да при вођењу поступка и решавању у управним стварима органи су дужни да странкама омогуће да што лакше заштите и остваре своја права и правни интересе, водећи рачуна да остваривање њихових права и правних интереса не буде на штету права и правних интереса других лица нити у супротности са законом утврђеним јавним интересима (став 1). Кад овлашћено службено лице, с обзиром на постојеће чињенично стање, сазна или оцени да странка или други учесник у поступку има основа за остварење неког права или правног интереса упозорећи их на то (став 2). Ако се на основу закона странкама и другим учесницима у поступку налажу обавезе, према њима ће се примењивати мере предвиђене прописима које су на њих повољније, ако се таквим мерама постиже циљ закона (став 3).

Одредбом члана 222 Законика о кривичном поступку ("Службени лист СРС", бр. 70/01 и 68/02 и "Службени гласник РС", бр. 58/04, 85/05, 85/05-др. закон, 115/05, 49/07, 20/09-др. закон, 72/09, 76/10) прописано је да сви државни органи, органи територијалне аутономије или органи локалне самоуправе, јавна предузећа и установе, дужни су да пријаве кривична дела за која се гони по службеној дужности, о којима су обавештени или за њих сазнају на други начин (став 1). Подносиоци кривичне пријаве из става један овог члана навешће доказе који су им познати и предузеће мере да би се сачували трагови кривичног дела, предмети на којима је или помоћу којих је учињено кривично дело и други докази (став 2).

Одредбом члана 280 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14) прописано је да државни и други органи, правна и физичка лица пријављују кривична дела која се гони по службеној дужности, а којима су обавештене или за њих сазнају на други начин под условима предвиђеним законом или другим прописом (став 1). Кривичним закоником је предвиђено у ком случају не пријављивање кривичног дела представља кривично дело (став 2). Подносилац кривичне пријаве из става један овог члана навешће доказе који су му познати и предузеће мере да би се сачували трагови кривичног дела, предмети на којима је или помоћу којих је учињено кривично дело и други докази.

Одредбом члана 282 став 5 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14) прописано је да је полиција дужна да поступи по захтеву јавног тужиоца и да га обавести о мерама

и радњама које је предузела најкасније у року од 30 дана од дана када је примила захтев. У случају непоступања по захтеву јавни тужилац ће поступати у складу са чланом 44 став 2 и 3 овог законика.

Одредбом члана 44 став 2 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14) прописано је да ако полиција или други државни орган не поступи по захтеву јавног тужиоца из става један овог члана јавни тужилац ће одмах обавестити старешину који руководи органом, а по потреби може обавестити надлежног министра, Владу или надлежно радно тело Народне скупштине (став 2). Ако у року од 24 часа од када је примљено обавештење из става два овог члана полиција и други државни орган не поступи по захтеву јавног тужиоца из става један овог члана, јавни тужилац може затражити покретање дисциплинског поступка против лица за које сматра да је одговорно за непоступање по његовом захтеву.

Чланом 6 Законика о кривичном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14) прописано је да јавни тужилац је дужан да предузме кривично гоњење када постоје основи сумње да је учињено кривично дело или да је одређено лице учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности (став 1). За поједина кривична дела, када је то прописано законом, јавни тужилац може предузети кривично гоњење само на основу предлога оштећеног (став 2). Изузетно од става један и два овог члана, јавни тужилац може да одлучи да не предузме кривично гоњење, под условима прописани овим законом (став 3). Јавни тужилац и полиција дужни су да непрестано разјасне сумњу о кривичном делу за које спроводе службене радње и да са једнаком пажњом испитају чињенице које терете окривљеног и чињенице које му иду у корист.

Дакле, постављеним тужбеним захтевом у овој парници тужилац тражи да се утврди да су према њему предузете штетне радње, уз аргументацију да су тужени у поступцима који су вођени поводом пријава тужиоца и друготужене, повредили напред цитиране законске прописе тако што нису поступали у складу са тим прописима, чиме су тужиоца ставили у неповољнији положај због извршеног узнемиравања.

Доказима изведеним у току овог поступка, тужилац је, по налажењу овог суда, учинио вероватним да је према њему предузета штетна радња јер је, поступајући као директор Градског завода за хитну медицинску помоћ Београд, туженима достављао податке о раду запослених који је сматрао незаконитим и основано очекивао да ће се по његовим пријавама и дописима поступати, међутим, тужени нису предузели одговарајуће радње да испитају наводе тужиоца које је он учинио вероватним.

Међутим, тужиоцу се у конкретном случају не може пружити тражена заштита по Закону о заштити узбуњивача ("Службени гласник РС", бр. 128/2014 од 26. новембра 2014. године), који је ступио на снагу 04.12.2014. године а

примењује се од 05.06.2015. године, због немогућности ретроактивне примене овог закона. Такође, и због тога што тужилац током трајања овог поступка није идентификовао радње чињења или нечињења у односу на себе, а које би представљале штетне радње због којих би му припадала тражена заштита због извршеног узбуњивања, нити је тужилац навео у чему се те радње, за које тврди да је њима стављен у неповољнији положај, конкретно састоје, а што је услов за њихово санкционисање правом на тужбу ради заштите због извршеног узбуњивања. Није свако чињење или нечињење у вези са извршеним узбуњивањем штетна радња, већ им карактер штетне радње даје угрожавање или повреда неког права узбуњивача, односно стављање узбуњивача у неповољнији положај.

Није довољно уопштено навођење да се извршене радње састоје у непоступању у складу са законским прописом. Радње за које тужилац тврди да су га ставиле у неповољнији положај односе се на поступке који су се водили пред државним органима у којима тужилац није био странка у поступку. Чињеница да исход тих поступака иницираних узбуњивањем од стране тужиоца није онакав какав је тужилац очекивао, не чини те радње тужених штетним радњама према тужиоцу, а које се у суштини огледају у поступању тужених државних органа као и Агенције за борбу против корупције, овде друготужене, по пријавама и представкама овде тужиоца у нешто дужем року од оног који је примерен, при чему ни раније важећи, као ни сада важећи Законик о кривичном поступку, као ни Закон о општем управном поступку, изричито не прописује рокове за поступање по истим. Ово би указивало на евентуално постојање незаконитог односно неправилног рада службеног лица односно органа у смислу њихове одговорности за евентуалну штету по општим правилима о одговорности за штету (незаконитом радњом службеног лица или органа сматра се поступање супротно закону, другом пропису или општем акту као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени, неправилан рад службеног лица или органа је чињење или нечињење противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности које штети праву или интересима трећег лица) али не и на постојање штетних радњи у смислу заштите од узбуњивања.

Тачни су наводи тужиоца да тужилац као лице које је у оквиру свог радног места дошао до информација чије је откривање и објављивање од великог интереса. Међутим, тужилац постављеним тужбеним захтевом није идентификовао радње тужених и то сваког појединачно, у односу на себе за које тврди да је стављен у неповољнији положај, а која би радње биле санкционисане правом на тужбу због повреде права из члана 10 Конвенције о људским правима. Те радње би требало да буду јасно и прецизно одређене, (а не кроз позивање да су тужени повредили одређене законске одредбе у свом поступању) с обзиром на то да док се не идентификују радње тужених као штетне, не може се утврдити да ли је и уколико јесте, на који начин, тужилац стављен у неповољнији положај.

Стога нема услова за тражену судску заштиту тужиоца у конкретном случају, због чега је неоснован тужбени захтев тужиоца за утврђење да су према њему предузете штетне радње од стране тужених паушално наведене у постављеном тужбеном захтеву, па је побијана пресуда у ставу првом изреке преиначена одбијањем тужбеног захтева.

Самим тим је неоснован и тужбени захтев тужиоца да тужени о свом трошку објаве пресуду којом се утврђује да су радње за које је тражена судска заштита штетне у дневном листу "Политика" који се дистрибуира на територији Републике Србије, па је побијана пресуда и у ставу другом изреке преиначена одбијањем тужбеног захтева.

Суд је ценио и наводе тужиоца да је тужилац постао симбол страдања свих појединаца који се усуде да се супроставе корупцији у систему и да је он огледало у коме ће се огледати правосуђе и наше друштво и да оптужбе које је јасно изнео тужилац морају имати неки епилог, али је нашао да у парници са постављеним тужбеним захтевом без означавања штетних радњи за које тужилац тврди да су га ставиле у неповољнији положај и конкретизовања у чему се оне састоје, већ са паушалним означавањем тих радњи као радњи којим су повређени законски прописи, без обзира на одмазду коју је претрпео тужилац поводом догађаја из 2006. године, не води усвајању тако постављеног тужбеног захтева, насупротив наводим тужиоца.

Са изнетих разлога другостепени суд је у смислу одредбе члана 387 став 1 тачка 5 и члана 394 тачка 3 и 4 ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, 49/13-УС, 84/13-УС и 55/14), одлучио као у ставу првом и другом изреке пресуде.

Одлука из става трећег изреке пресуде донета је у смислу одредбе члана 153, 163 и 165 став 2 ЗПП-а, а прво, треће, четврто и петотуженима који су успели у овом спору, припада право на накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка, и то на име састава одговора на тужбу у износу од 6.000,00 динара, за заступање на пет одржаних рочишта у првостепеном поступку у износу по 7.500,00 динара свако (укупно 37.500,00 динара), за приступ на једно неодржано рочиште у износу од 4.500,00 динара, за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара и за заступање на одржаном рочишту пред другостепеним судом у износу од 7.500,00 динара, што укупно трошкове чини износ од 67.500,00 динара, а према важећој АТ.

Председник већа-судија
Бранка Дражић с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

